

Young lives on the move

Citation for published version (APA):

Anschütz, S. (2022). *Young lives on the move: The mobility trajectories and transnational affective engagements of Ghanaian background youth living in Belgium*. [Doctoral Thesis, Maastricht University, University of Antwerp]. ProefschriftMaken. <https://doi.org/10.26481/dis.20220530sa>

Document status and date:

Published: 01/01/2022

DOI:

[10.26481/dis.20220530sa](https://doi.org/10.26481/dis.20220530sa)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

ENGLISH SUMMARY

Introduction

Today, we see a growing youth population with migration background in the Global North, meaning that either young people or their parents were born abroad. One in five young people across the European Union has a migration background, with an even higher share in many larger cities. Many of these young people engage in visits to the country of origin on a regular basis and/or have been mobile before they migrated to Europe. Even though there is much research on the impact of *migration* on young people, their actual *mobility* is hardly investigated. So much is the focus on migrant youth's integration into the country of residence that experiences in, connections with, and mobility to contexts outside of the country of residence are often not considered.

The mobility of migrant youth is not only under researched but common assumptions prevail in policy and practice that it constitutes a problem for young people's emotional well-being and educational outcomes. Yet there is no evidence to date that this is indeed the case. In fact, studies on the mobility of young people *without* a migration background, in the context of international student mobility or travel and tourism, repeatedly find that periods spent abroad are conducive to personal growth and improve educational outcomes and school-to-work transitions. The assumption that mobility is problematic in the context of migration while beneficial in other contexts is questionable at best and demands further investigation. Emerging research on visits to the country of origin actually finds that it has significant impact on migrant youth's lives. It can shape their sense of belonging, help them overcome educational adversity in the country of residence and equip them with a renewed sense of purpose. This study builds on this burgeoning research.

This dissertation is concerned with migrant youth's complex mobility patterns and experiences across the life course, including both moves before migrating as well as continuous travels to the country of origin. It provides an analysis of how young people create and maintain affective connections with people and places in the origin country through their mobility and how these connections in turn shape experiences with family, personal development, and relationships with the country of origin. To address the main enquiry of this research, I choose to focus on the specific case of Ghanaian-background youth who are mobile within and

between Ghana and Belgium. Ghanaian migrants have been shown to engage in a transnational lifestyle with differing degrees of back-and-forth movement, which allowed for a diversification of the sample in terms of mobility to better understand the impact of mobility on young people's lives. Furthermore, Ghanaians are among the top ten of the largest migrant groups from Africa across OECD countries and constitute one of Europe's 'new' immigrant groups that have received limited attention in the literature as compared to more established migrant groups in Belgium, most notably former guestworkers from Morocco and Turkey. This is important because Ghanaians who have been migrating to Belgium since the 1980s face different contextual factors and stricter entry criteria than older migrant groups.

Against this backdrop, this dissertation addresses the following research question: *How does the physical mobility to and within Ghana shape the transnational affective engagements of Ghanaian-background youth living in Belgium?* To answer this question, I conducted 18 months of multi-sited ethnographic fieldwork with 25 young people who were born in various countries to Ghanaian parents, and are currently residing in Belgium. Multi-sited research involved following young people's daily lives in Belgium as well as accompanying a sub-set on trips to Ghana. Using semi-structured interviews, informal conversations, observations, and mapping tools with the young research participants has allowed me to unpack young people's mobility experiences, their transnational networks and daily lived experiences.

Youth mobility trajectories and transnational affective engagements: theoretical framework and research findings

Throughout the dissertation, two concepts take centre stage. First, the concept of *youth mobility trajectories* refer to the moves young people make over time and across geographically distinct localities and the changing family constellations that this entails. The concept helps to conceive of migration as an unfolding process over time and space, viewing migration as embedded within a series of moves that take place before and after the first international migration. A processual approach to the study of youth mobility contributes to knowledge on the different types of moves young people engage in, what transpires during these moves, and how this in turn affects their transnational lives. Focusing on what occurs during movement facilitates an investigation of the sensorial, embodied, and emotional aspects as mobility unfolds. Second, this dissertation develops a conceptualization of *transnational affective engagements*, which captures the emotional and bodily interactions between youth and the specific people and

places they encounter during their transnational mobility and that provide opportunities for new forms of subjectivity and affective experiences to emerge.

To answer the main research question on the relationship of mobility and transnational affective engagements, three sub-questions were identified and addressed in the three empirical chapters, which are based on published research articles. The empirical chapters focus on different aspects of young people's mobility trajectories and explore how these shape young people's experiences of growing up between Belgium and Ghana, particularly focusing on experiences with family, personal growth and relationships to the country of origin.

Chapter 5 investigates *how the mobility trajectories of Ghanaian-background youth affect young people's experiences of family separation and reunification across time and space*. This chapter demonstrates that policy definitions of family reunification, centred on the nuclear family and the destination country context, are only one way to look at the phenomenon of family reunification and do not always coincide with young people's experiences. In fact, analysing youth mobility trajectories reveals that young people who migrate to Europe may already have moved between different households in Ghana throughout their childhood and youth, whereby they build emotional connections to multiple kin and non-kin caregivers over time, many of whom remain important later in life. A move can thus signify a separation from the previous caregiver as well as a reunification with the next. Consequently, young people can experience multiple family reunifications and separations with significant others, including kin and non-kin caregivers, in both the country of origin and destination. In other words, a family *reunification*, as seen from the point of view of the European country laws and policies, might in fact be experienced as *separation* by young people.

The following two chapters then move the focus to young people's visits to the country of origin. **Chapter 6** focuses on *how visits to the country of origin affect the self-development of Ghanaian-background youth*. The chapter brings different types of mobility into the same analytical framework and identifies different analytical approaches for the mobility of young people with and without a migration background. Whereas country-of-origin visits are investigated in terms of migrant youth's sense of belonging and ethnic identity, the mobility of youth without a migration background – in the context of international student mobility, travel and tourism – is studied through a 'personal growth lens' that highlights the positive personal impacts of mobility. Arguing that such a distinction between analytical approaches is unfounded, the chapter analyses visits to the country of origin in terms of the personal growth experiences young people of Ghanaian background have. Doing so, I highlight how affective

experiences with others and the built environment in the origin country can strengthen young people's self-confidence and nourish their aspirations for the future. The chapter shows the importance of contextual factors in both Belgium and Ghana for personal growth experiences. Most young people belong to the working class in Belgium, face educational inequalities and experience a lack of African role models in high positions in their everyday lives. By contrast, young people experience respectful and encouraging treatment and have access to luxurious spaces in Ghana that strengthen their self-confidence. Further, they can compare different opportunity structures in their countries of origin and residence through visits to Ghana and are exposed to Ghanaian role models that help them develop their aspirations for the future.

Chapter 7 investigates *how young people of Ghanaian background use their mobility trajectories and digital media to create connections to people and places in Ghana, and how these are experienced before, during, and after their country-of-origin visits*. To do so, I develop the concept of *extraordinary everydayness*, which refers to the extraordinary nature of experiencing an everydayness with previously unknown people in an unfamiliar space, made possible by young people's use of digital media and their transnational mobility to the country of origin. Following young people's mobility trajectories, I investigate the digital labour that goes into establishing transnational peer relationships on social media platforms *before* visits to Ghana, bring out affective experiences of extraordinary everydayness with these transnational peers and various places *during* their stay Ghana, and show the lasting impressions of such experiences *after* they return from visits. The chapter demonstrates the importance of embodiment, emotions, and temporality in relation to young people's country-of-origin visits.

Conclusion

The different chapters of this thesis show that young people's transnational lives need to be understood in relation to the people, places, and events that they encounter 'on the move' across multiple contexts because these encounters shape meaning-making processes, access to resources, and future pathways. By studying the transnational connections and practices of Ghanaian-background youth who grow up between Ghana and Belgium, this research is part of a theoretical shift that considers migrant youth to be embedded within multiple contexts and transnational networks, and their lives to be significantly characterized and impacted by mobility.

This dissertation is innovative in several ways. It applies and further develops the concept of *youth mobility trajectories*, understood as young people's moves across time and space and the concomitant family constellations, resulting in an investigation of *all* movements across a young person's life course. Such an approach challenges common conceptualizations of migrant youth as 'clean slates' upon arrival in the new country and brings into focus the ongoing transnational connections and mobilities. Further, a processual approach to youth mobility brings into focus what transpires *during* mobility, including its sensorial, embodied, and emotional aspects. The emotional and affective engagements with both people and places that youth encounter during country-of-origin visits are important to how young people give meaning to their experiences and their sense of self. The concept of youth mobility trajectories also brings to the fore the difference in discourses and analytical approaches for young people with and without migration background. While international student mobility, for example, is understood as enriching young people's lives, visits to the country of origin are often seen as problematic for migrant youth's sense of belonging or overall development. Bringing different types of mobility into the same analytical framework not only highlights the personal growth benefits of country-of-origin visits but also 'de-migranticizes' research on migrant youth mobility, thereby making visible and aiming to correct a persisting hierarchy in how mobilities are understood depending on who is mobile.

Methodologically, data on youth mobility trajectories were collected by combining an ethnographic approach with three additional mobile methods. First, this dissertation introduces *mobility trajectory mapping* as a tool to systematize the collection of data that, due to its complex nature, can otherwise be difficult to gather. Trajectory mapping involves collecting information on participants' compendium of moves, their timing and duration, as well as young people's caregivers at any given time. Second, I *followed mobility in real time* by accompanying a subset of the sample on their visits to the country of origin, which is rarely done in research. This allowed me to gather impressions of and ask questions about these visits as they happened, rather than only relying on memories of mobility experiences. Being there with participants contributed to capturing the meaning-making processes in action and accessing embodied information. Third, a trajectory approach further enabled me to *trace mobility experiences before, during, and after visits* through interviews, observations, and informal conversations over time.

Such a methodological approach has deep repercussions for how we can understand the transnational lives of migrant-background youth. Making young people's physical mobility as

it unfolds a central focus of research, brings greater understanding of the emotional, embodied, and sensorial elements of mobility experiences, which are at the heart of young people's affective engagements with the country of origin. Throughout this dissertation, I develop the concept of *transnational affective engagements*, which I define as the ways in which young people are bodily, emotionally, and cognitively engaged with other people and the environment across multiple contexts as a result of their mobility. This thesis shows that, by moving between different households when growing up in Ghana, young people build affective connections to both kin and non-kin caregivers and maintain and/or revitalize these through digital media and ongoing travels to the country of origin. These relationships shape young people's experiences with family separation and reunification and mean that from the perspective of the child, many families remain transnational even after young people reunify with one or sometimes both parents in the country of residence. Migrant youth further use digital media and their own mobility to create *new* transnational relationships online with peers in the country of origin. Due to an adult-centric focus in transnational migration research and an oversimplification of mobility, young people's transnational peer relationships have previously largely been absent in the literature. I show that these peer relationships young people make online before visiting Ghana, spill over into the offline world during their visits, and, even if they were only ephemeral in nature, have a lasting effect once young people return to Belgium.

Finally, this dissertation brings into focus how country-of-origin visits, and the affective experiences with people and places they give rise to, contribute to young people's personal growth. Travel to the country of origin provides experiences through which young people develop self-confidence and aspirations for the future. These effects are possible because migrant youth learn about their roots and have access to new cultural repertoires; feel they are treated in a special way by people in Ghana who express pride in them; have access to luxurious spaces that are often unavailable to them in Belgium; are confronted with sometimes difficult situations that make them reflect on their current context; and interact with role models of a similar background who are almost non-existing in prestigious positions in Belgium. Furthermore, recent technological advancements provide several resources and opportunities for personal development. The transnational peers that young people meet can reflect, contribute to, and support current interests and future career pathways between Belgium and Ghana. Staying in Ghana, aided by technology, can further be a ground for experimentation during which young people test out and develop their independence and confidence – for example by living on their own for the first time, navigating large and unfamiliar urban areas

without the support of family members, and by being in romantic relationships. All these experiences and sources for personal growth take place outside of the country where young people reside, though they have potentially important repercussions for how migrant youth are faring in Belgium.

To conclude, this research makes an original contribution to the study of transnational youth mobility in terms of its theoretical and methodological approaches that a trajectory approach entails. By including both the country of origin and residence, this study provides a deeper understanding of the complexities of youth mobility over the life course and the ways in which different forms of movement impact the lives of young people. Moreover, the multi-sited and mobile research design facilitated the thorough and processual investigation of lived mobility experiences in both Belgium and Ghana that allowed me to capture embodied, sensorial, and emotional elements of mobility.

NEDERLANDSE SAMENVATTING (DUTCH SUMMARY)

Introductie

Vandaag de dag zien we in het Globale Noorden een groeiend aantal jongeren met migratieachtergrond, wat betekent dat ofwel de jongere zelf, ofwel één of beiden ouders in het buitenland geboren zijn. In de Europese Unie heeft één op de vijf jongeren een migratieachtergrond, met een nog hogere ratio in veel grote steden. Veel van deze jongeren keren regelmatig terug naar hun land van herkomst. Naast hun huidige mobiliteit, verplaatsten deze jongeren zich ook al vaak voordat ze naar Europa kwamen. Er is veel onderzoek gedaan naar de impact van *migratie* op jongeren, maar onderzoek naar de *mobilititeit* van jongeren heeft tot nu toe weinig aandacht gekregen. De focus in onderzoek ligt op de integratie van jongeren met migratieachtergrond in het bestemmingsland zodat hun ervaringen, connecties, en mobiliteit *buiten* het bestemmingsland niet in acht worden genomen.

Naast het feit dat mobiliteit van jongeren met een migratieachtergrond onderbelicht is in academisch onderzoek, heerst er bij beleidsmakers de assumptie dat mobiliteit het emotionele welzijn en de onderwijsresultaten van deze jongeren niet ten goede komt. Echter, er is geen bewijs tot nu toe dat dit ook daadwerkelijk het geval is. Het is zelfs zo dat onderzoek naar mobiliteit van jongeren *zonder* migratieachtergrond (in de vorm van studeren in het buitenland, reizen of toerisme) steeds weer laat zien dat het doorbrengen van periodes in het buitenland juist leidt tot positieve gevolgen voor persoonlijke groei, onderwijsresultaten, en de transitie van school naar werk. De overtuiging dat mobiliteit problematisch zou zijn in de context van migratie, terwijl mobiliteit wenselijk is in andere contexten is problematisch en vraagt om meer onderzoek. Opkomend onderzoek naar reizen naar het land van herkomst laat zien dat deze bezoeken een significante impact hebben op het leven van jongeren met een migratieachtergrond. Deze bezoeken kunnen bijdragen aan een gevoel van verbondenheid, het overkomen van schoolproblemen in het land waar ze wonen en een hernieuwd gevoel van doelbewustheid geven. Deze dissertatie bouwt op dit opkomend onderzoek.

Deze dissertatie richt zich op de complexe mobiliteitspatronen van jongeren met een migratieachtergrond en kijkt zowel naar mobiliteit vóór de migratie naar Europa alsook naar terugkerende bezoeken aan het land van herkomst. Dit proefschrift biedt een analyse van de manieren waarop mobiliteit jongeren helpt banden te creëren en onderhouden met mensen en

plekken in het land van herkomst. Daarnaast wordt inzicht geboden in hoe deze connecties de ervaringen van de jongeren vormen in relatie met familie, persoonlijke ontwikkeling en het land van herkomst. Dit onderzoek richt zich specifiek op de casus van jongeren met een Ghanese achtergrond en een mobiliteitspatroon tussen Ghana en België. Onderzoek laat zien dat Ghanese migranten vaak een transnationaal leven leiden, met variërende niveaus van heen en weer reizen. Dit zorgt voor een onderzoeksgroep met een divers scala aan mobiliteitspatronen, waardoor de impact van mobiliteit op het leven van jongeren beter begrepen kan worden. Bovendien behoren Ghanezen tot de top tien van de grootste Afrikaanse migrantengroepen in OECD landen en tot Europa's 'nieuwe' immigrantengroepen die tot nu toe relatief weinig aandacht kregen in vergelijking met de meer gevestigde migrantengroepen in België zoals voormalige gastarbeiders uit Turkije en Marokko. Dit is belangrijk om in acht te nemen, omdat de Ghanezen die sinds de jaren '80 naar België migreren met een andere Belgische context en striktere immigratiewetten te maken krijgen dan oudere migrantengroepen.

Tegen de zojuist geschetste achtergrond behandelt deze dissertatie de volgende onderzoeksvraag: Hoe vormt de fysieke mobiliteit naar en binnen Ghana de transnationale affectieve connecties van jongeren met een Ghanese achtergrond in België? Om deze vraag te beantwoorden heb ik 18 maanden etnografisch veldwerk verricht op meerdere locaties. Tijdens dit veldwerk heb ik 25 jongeren gevolgd die in verschillende landen geboren zijn maar allemaal Ghanese ouders hebben en momenteel in België wonen. Mijn veldwerk hield in dat ik de jongeren volgde in hun dagelijks leven in België en dat ik een aantal jongeren volgde in hun bezoeken aan Ghana. Door middel van semigestructureerde interviews, informele gesprekken, observaties en zogenaamde 'mapping tools' om samen met de jongeren hun mobiliteit in kaart te brengen, kon ik de mobiliteitservaringen, transnationale netwerken en dagelijkse ervaringen van deze jongeren beter begrijpen.

Mobiliteitstrajecten en transnationale affectieve connecties: theoretisch kader en onderzoeksresultaten

Een tweetal concepten staat centraal in dit proefschrift. Allereerst het concept van *mobiliteitstrajecten van jongeren*, dat verwijst naar hoe jongeren zich door de tijd heen en tussen verschillende geografische locaties bewegen en hoe deze mobiliteit zich verhoudt tot veranderende familiesamenstellingen. Dit concept helpt migratie te begrijpen als een proces

dat zich over tijd en over verschillende plaatsen ontvouwt en ontwikkelt. Op die manier wordt migratie begrepen als ingebed in een hele reeks van verplaatsingen die gebeuren zowel voor als na de internationale migratie. Het kijken naar jeugdmobiliteit vanuit een proces-oogpunt draagt bij aan de kennis over de verschillende soorten verplaatsingen die jongeren maken, wat er tijdens deze verplaatsingen gebeurt, en hoe dit hun transnationale leven beïnvloedt. De focus op wat er gebeurt tijdens de internationale verplaatsingen van jongeren biedt de mogelijkheid om de zintuiglijke, belichaamde en emotionele aspecten van mobiliteit te onderzoeken. Ten tweede ontwikkelt dit proefschrift een conceptualisatie van *transnationale affectieve connecties*. Dit concept verwijst naar de emotionele en lichamelijke interacties tussen jongeren en de specifieke personen en plaatsen die ze tegenkomen tijdens hun transnationale verplaatsingen, en hoe deze interacties mogelijkheden bieden voor het ontstaan van nieuwe vormen van subjectiviteit en affectieve ervaringen.

Om de overkoepelende onderzoeksvraag over de relatie tussen mobiliteit en transnationale affectieve connecties te kunnen beantwoorden heb ik drie sub-vragen geformuleerd. Deze sub-vragen zijn geadresseerd in de drie empirische hoofdstukken, die op hun beurt gebaseerd zijn op gepubliceerde onderzoeksartikelen. De empirische hoofdstukken focussen op verschillende aspecten van de mobiliteitstrajecten van jongeren en onderzoeken hoe deze aspecten de ervaringen van jongeren vormen met betrekking tot opgroeien tussen België en Ghana. Hierin focus ik voornamelijk op de ervaringen met familie, persoonlijke groei, en de relatie tot het land van herkomst.

Hoofdstuk 5 onderzoekt *hoe de mobiliteitstrajecten van jongeren met een Ghanese achtergrond ervaringen vormen met betrekking tot familiescheiding en -hereniging door tijd en plaats heen*. Dit hoofdstuk laat zien dat beleidsdefinities van gezinshereniging – met een focus op het nucleaire gezin en op het bestemmingsland – maar één manier zijn om te kijken naar het fenomeen van gezins- of familiehereniging. Deze manier van kijken strookt vaak niet met de ervaringen van jongeren. De analyse van mobiliteitstrajecten van jongeren laat juist zien dat jongeren die naar Europa migreren, tijdens hun kindertijd en jeugd al vaker verplaatsingen hebben meegemaakt tussen verschillende huishoudens binnen Ghana. Tijdens deze verplaatsingen hebben zij emotionele banden opgebouwd met meerdere verzorgers, zowel familieleden als niet-familieleden, die belangrijk blijven in hun latere leven. Een verplaatsing kan dus een scheiding van een verzorger betekenen en tegelijkertijd een hereniging met een andere verzorger. Dit leidt ertoe dat jongeren meerdere familieherenigingen en -scheidingen met belangrijke personen in hun leven kunnen ervaren –met familieleden als met niet-

familieleden, zowel in het land van herkomst als in het bestemmingsland. In andere woorden, een *familiehereniging*, gezien vanuit het wetten en het beleid van het Europese land, kan door jongeren ervaren worden als een *familiescheiding*.

De twee hoofdstukken hierna verleggen de focus naar bezoeken van jongeren aan het land van herkomst. **Hoofdstuk 6** analyseert *hoe bezoeken aan het land van herkomst de zelfontplooiing van jongeren met een Ghanese achtergrond beïnvloedt*. Dit hoofdstuk brengt verschillende soorten mobiliteit samen in hetzelfde theoretische kader en identificeert verschillende analytische invalshoeken in de literatuur voor het begrijpen van mobiliteit van jeugd met en zonder een migratieachtergrond. Onderzoek naar bezoeken aan het land van herkomst over jongeren met een migratieachtergrond zijn gewoonlijk gefocust op het gevoel van erbij horen en op etnische identiteit terwijl onderzoek naar de mobiliteit van jongeren zonder migratieachtergrond – in de context van internationale studie, reizen en toerisme – focust op ‘persoonlijke groei’ en de positieve impact van mobiliteit. Argumenterend dat zulk een tweedeling van analytische invalshoeken ongegrond is, analyseert dit hoofdstuk de bezoeken aan het land van herkomst met betrekking tot de ervaringen van zelfontplooiing die de jongeren met een Ghanese achtergrond hebben. Hierbij benadruk ik hoe affectieve ervaringen met anderen en de gebouwde omgeving in het land van herkomst de zelfverzekerdheid van jongeren kan versterken en hun aspiraties voor de toekomst kunnen voeden. Het hoofdstuk accentueert het belang van contextuele factoren zowel in België als in Ghana voor de ervaringen van zelfontplooiing. De meeste jongeren behoren tot de arbeidersklasse in België, hebben te maken met onderwijsongelijkheid, en ervaren een gebrek aan Afrikaanse rolmodellen in prestigieuze posities in hun dagelijks leven. Daartegenover staat een ervaring van respectvolle en bemoedigende behandeling in Ghana en toegang tot luxueuze plekken, resulterend in groter zelfvertrouwen. Daarbij geven bezoeken aan Ghana jongeren de mogelijkheid om verschillende samenlevingsstructuren en mogelijkheden in Ghana en België te vergelijken en worden ze blootgesteld aan Ghanese rolmodellen die ze kunnen helpen hun aspiraties voor de toekomst te vormen.

Hoofdstuk 7 onderzoekt *hoe jongeren met een Ghanese achtergrond mobiliteitstrajecten en digitale media gebruiken om connecties met mensen en plaatsen in Ghana te creëren, en hoe deze ervaren worden voor, tijdens en na de bezoeken aan het land van herkomst*. Om dit te onderzoeken ontwikkel ik het concept van *uitzonderlijke alledaagsheid*, waarmee ik refereer aan de uitzonderlijke aard van het ervaren van alledaagsheid met voorheen onbekende mensen in een onbekende omgeving. Dit wordt mogelijk gemaakt door het gebruik van digitale media

door jongeren en hun transnationale mobiliteit naar het land van herkomst. Door de mobiliteitstrajecten van jongeren te volgen onderzoek ik het digitale arbeid dat gaat zitten in het ontwikkelen van transnationale relaties met leeftijdsgenoten op sociale media platforms voor bezoeken aan Ghana. Daarnaast belicht ik de affectieve ervaringen van uitzonderlijke alledaagsheid met deze transnationale leeftijdsgenoten en verschillende plekken *tijdens* hun verblijf in Ghana. Als laatste laat ik zien wat de blijvende impressies zijn van zulke ervaringen *nadat* de jongeren terugkeren van hun bezoek aan Ghana. Het hoofdstuk laat het belang zien van belichaming, emoties en temporaliteit in relatie tot de bezoeken van jongeren aan het land van herkomst.

Conclusie

De verschillende hoofdstukken van deze dissertatie laten zien dat de transnationale levens van jongeren begrepen moet worden in relatie tot de mensen, plaatsen en gebeurtenissen die ze tegenkomen terwijl ze *on the move* zijn – onderweg langs verschillende contexten – omdat dit hun zingevingsprocessen vormt, alsook hun toegang tot middelen en vermogen, en de paden die zij in de toekomst kunnen bewandelen. Door de transnationale connecties en praktijken van jongeren met een Ghanese achtergrond die opgroeien tussen Ghana en België te onderzoeken plaatst dit onderzoek zich in een theoretische verschuiving die jongeren met migrantieachtergrond ziet als onderdeel van meerdere contexten en transnationale netwerken, en die erkent dat hun levens significant beïnvloed worden door mobiliteit.

Dit proefschrift is innovatief op meerder manieren. Het past toe en ontwikkelt verder het concept van *mobiliteitstrajecten van jongeren*, hier begrepen als de bewegingen en verplaatsingen van jongeren door tijd en ruimte heen en de daaraan gekoppelde familiesamenstellingen. Dit resulteert in een onderzoek van *alle* mobiliteit in het leven van een jongere. Deze aanpak problematiseert de conceptualisatie van jonge migranten als ‘schone leien’ op het moment waarop ze het land van bestemming binnenkomen en focust juist op de voortdurende transnationale connecties en mobiliteit. Daarbij laat een processuele benadering zien wat er daadwerkelijk gebeurt *tijdens* mobiliteit, inclusief de zintuiglijke, belichaamde en emotionele aspecten van mobiliteit. De emotionele en affectieve verhoudingen met zowel de mensen als de plaatsen die jongeren tegenkomen tijdens hun bezoeken aan het land van herkomst zijn belangrijk om te kunnen begrijpen hoe jongeren zingeven aan hun ervaringen en aan hun zelfbesef. Daarbij belicht het concept van mobiliteitstrajecten van jongeren ook het

verschil in discours en analytische invalshoeken voor jongeren met en zonder migratieachtergrond. Waar de mobiliteit van, bijvoorbeeld, internationale studenten vaak wordt gezien als iets dat de levens van de jongeren verrijkt, worden bezoeken aan een land van herkomst vaak gezien als problematisch voor het gevoel van verbondenheid van de jongeren in het land van bestemming en voor hun algemene ontwikkeling. Het samenbrengen van verschillende soorten mobiliteit in één theoretisch kader belicht niet alleen de voordelen van bezoeken aan het land van herkomst voor de persoonlijke groei en zelfontplooiing van de jongere, maar het ‘ontmigrant’ het onderzoek naar mobiliteit van jongeren met een migratieachtergrond. Het maakt zichtbaar dat er een aanhoudende hiërarchie is in hoe mobiliteit wordt begrepen aan de hand van *wie* mobiel is, en wordt geprobeerd deze hiërarchie te herstellen.

In dit onderzoek is de data over mobiliteitstrajecten van jongeren verzameld door een combinatie van een etnografie en drie aanvullende mobiele methoden. Ten eerste introduceert dit proefschrift het *in kaart brengen van mobiliteitstrajecten* als een instrument om het verzamelen van de (vaak complexe en moeilijk te verkrijgen) data te kunnen systematiseren. Het in kaart brengen van trajecten houdt in dat informatie over de verschillende verplaatsingen van participanten wordt verzameld, inclusief informatie over de timing en de duur van de verplaatsingen, alsook over de verzorgers van de jongeren op dat moment. Ten tweede heb ik *mobiliteit gevolgd in real time* door een subset van mijn onderzoeksparticipanten te volgen op hun bezoek aan het land van herkomst. Dit is een techniek die zelden wordt toegepast in onderzoek. Dit gaf me de mogelijkheid om zelf impressies op te doen van de bezoeken aan het land van herkomst en om mijn participanten vragen de stellen *tijdens* deze bezoeken in plaats van aangewezen te zijn op hun herinneringen. Aanwezig zijn met mijn participanten gaf mij de kans om hun zingevingprocessen in actie te zien en heeft mij toegang verschaft tot belichaamde informatie. Ten derde heeft een traject-gefocusste aanpak mij de mogelijkheid geboden om *mobiliteitservaringen te schetsen voor, tijdens en na bezoeken* door middel van interviews, observaties en informele gesprekken.

Deze methodologische aanpak heeft significante gevolgen voor hoe we de transnationale levens van jongeren met een migratieachtergrond begrijpen. Door de voortdurende fysieke mobiliteit van jongeren de centrale focus te maken, kan onderzoek een beter begrip creëren van de emotionele, belichaamde en zintuiglijke elementen van mobiliteitservaringen – elementen die centraal staan in de affectieve connecties van jongeren met hun land van herkomst. In deze dissertatie ontwikkel ik het concept van *transnationale*

affectieve connecties, gedefinieerd als de manieren waarop jongeren, als resultaat van hun mobiliteit, lichamelijk, emotioneel en cognitief betrokken zijn met andere mensen en de omgeving in verschillende contexten. Dit proefschrift laat zien dat jongeren, door hun bewegingen tussen verschillende huishoudens tijdens hun kindertijd in Ghana, affectieve banden opbouwen met verzorgers die zowel familieleden als niet-familieleden zijn. Daarnaast laat ik zien hoe jongeren affectieve banden onderhouden en nieuw leven inblazen door middel van digitale media en door bezoeken aan het land van herkomst. Deze relaties en connecties vormen de ervaringen die jongeren hebben met familiescheiding en -hereniging. Daarnaast laat dit zien dat vanuit het perspectief van het kind veel families transnationaal blijven, ook nadat jongeren herenigd zijn met één of beide ouders in het land van bestemming. Jongeren met een migratieachtergrond gebruiken daarbij digitale media en hun eigen mobiliteit om (online) *nieuwe* transnationale banden met leeftijdsgenoten in het land van herkomst te creëren. Door de focus op volwassenen in veel onderzoek naar transnationale migratie en door een simplificatie van mobiliteit zijn de transnationale banden van jongeren met leeftijdsgenoten vaak afwezig in de literatuur. Ik laat zien dat connecties die jongeren maken met leeftijdsgenoten in een online setting vóór hun bezoek aan Ghana invloed hebben op de offline wereld tijdens hun bezoeken aan Ghana. Zelfs als deze bezoeken en relaties vluchtig waren hebben ze een blijvende impact op de levens van de jongeren wanneer ze terug in België zijn.

Tenslotte brengt dit proefschrift in beeld hoe bezoeken aan het land van herkomst, met de bijbehorende affectieve ervaringen met mensen en plekken, bijdragen aan de persoonlijke groei en zelfontplooiing van jongeren. Het reizen naar hun land van herkomst biedt jongeren een scala aan ervaringen waardoor ze hun zelfvertrouwen en aspiraties voor de toekomst kunnen ontwikkelen. Dit is mogelijk omdat de jongeren leren over hun afkomst en toegang hebben tot nieuwe culturele repertoires; omdat ze het gevoel hebben dat ze op een speciale manier en met trots behandeld worden door de mensen in Ghana; omdat ze toegang hebben tot luxueuze plekken die vaak niet binnen bereik zijn in België; omdat ze af en toe geconfronteerd worden met moeilijke situaties die een mogelijkheid tot reflectie op hun huidige context bieden; en omdat ze interacties hebben met rolmodellen in prestigieuze posities met een vergelijkbare achtergrond – iets wat lastig te vinden is in België. Daarbij zorgen recente technologische ontwikkelingen voor mogelijkheden tot zelfontplooiing en persoonlijke groei. De transnationale leeftijdsgenoten met wie de jongeren kennis maken kunnen helpen om te reflecteren op huidige aspiraties en bieden ondersteuning aan toekomstige carrièrepaden tussen België en Ghana. Geholpen door technologie kan een verblijf in Ghana mogelijkheden bieden

om te experimenteren met de ontwikkeling van zelfstandigheid en zelfvertrouwen – bijvoorbeeld door voor het eerst op zichzelf te wonen, het navigeren van grote en onbekende stedelijke gebieden zonder hulp van familieleden, en het experimenteren met romantische relaties. Hoewel deze ervaringen en bronnen voor zelfontplooiing plaatsvinden buiten het land waar de jongeren verblijven, kan het potentieel zeer belangrijke consequenties hebben voor hun leven in hun verblijfsland België.

Kortom, dit onderzoek is een originele contributie aan de studie van transnationale jeugdmobiliteit, zowel wat betreft de theoretische alsook de methodologische aanpak inherent in een traject-georiënteerde aanpak. Door te kijken naar zowel het land van herkomst als het land van verblijf biedt dit onderzoek een beter begrip van de complexiteiten van jeugdmobiliteit en de manier waarop verschillende soorten mobiliteit de levens van de jongeren beïnvloeden. Bovendien faciliteert het mobiele onderzoeksdesign en de etnografie op meerdere locaties een grondig en proces-georiënteerd onderzoek van de geleefde mobiliteitservaringen zowel in België als in Ghana, waardoor ik de belichaamde, zintuiglijke en emotionele elementen van mobiliteit heb kunnen vatten.